

Diplomski studij arheologije

Naziv kolegija: Počeci simbolike i umjetnosti

Nositelj/izvođač: dr. sc. Ivor Karavanić, red. prof.

ECTS: 5

Jezik: hrvatski

Trajanje: jedan semestar, 3. semestar diplomskog studija

Status: obavezni

Oblik nastave: predavanje

Uvjeti za upis kolegija: nema

Cilj kolegija: Stjecanje suvremenih spoznaja o pojavi simbolike, postanku jezika, prapočecima duhovnosti, te pojavi i razvoju apstraktne i figurativne umjetnosti u paleolitiku.

Ishodi učenja na razini programa kojima predmet pridonosi: Smjestiti usvojena zvanja u širi prapovijesni kontekst. Koristiti se zahtjevnom specijaliziranom znanstvenom literaturom u samostalnom radu. Moći kritički prosuđivati suvremenu stranu i domaću znanstvenu literaturi.

Sadržaj kolegija:

1. Uvod
2. Krive interpretacije i stvarni pokazatelji simboličkog ponašanja u donjem paleolitiku
3. Ukopi neandertalaca
4. Pitanje kanibalizma
5. Kritika teorija kulta lubanje i kulta medvjeda
6. Korištenje osobnih ornamenata u srednjem paleolitiku
7. Mogućnost proizvodnje zvuka i glazbe u srednjem paleolitiku
8. Ukopi gornjeg paleolitika
9. Pojava figurativne umjetnosti u Europi
10. Teorija magije lova
11. Teorije umjetnosti zbog umjetnosti i totemizma
12. Strukturalistička teorija
13. Teorija o prijenosu informacija
14. Šamanistička teorija
15. Sinteza

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Obvezna literatura:

- P. G. Chase & H. L. Dibble** Middle Paleolithic symbolism: A review of current evidence and interpretations. *Journal of Anthropological Archaeology* 6, 1987.: 263-296.
- M. W. Conkey** A Century of Paleolithic cave art. *Archaeology* 34(4), 1981.: 20 – 28
- T. Einwögerer, H. Friesinger, M. Händel, Ch. Neugebauer-Maresch, U. Simon & M. Teschler-Nicola** Upper Palaeolithic infant burials. *Nature* 444 (16), 2006.: 285.
- F. d’Errico** The invisible frontier. A multiple species model for the Origin of behavioral modernity. *Evolutionary Anthropology* 12, 2003.: 188-202
- I. Karavanić** Prapočetci religije: simbolika i duhovnost u paleolitiku. Zagreb: 2012.
- J. M. Lindly & G. A. Clark** Symbolism and modern human origins. *Current Anthropology* 31, 1990.: 233-261.
- H. Valladas, J. Clottes, J.-M., Geneste, M. A. Garcia, M. Arnold, H. Cachier, & N. Tisnérat-Laborde** Evolution of prehistoric cave art. *Nature* 413, 2001.: 479.
- T. D. White** Once were Cannibals. *Scientific American* 265(2) 2001.: 47-55.

Dopunska literatura

- Kozłowski, J. K.** Religiozni osjećaj tijekom pretpovijesti: gornji paleolitik. U: Religioznost u pretpovijesti (F. Facchini, M. Gimbutas, J. F. Kozłowski i B. Vandermeersch), str. 53 – 81. Zagreb, 2004.
- Pettitt, P. B.** The Palaeolithic Origins of Human Burial. London i New York: 2011.
- Vandermeersch, B.** Najstarije sahrane. U: Religioznost u pretpovijesti (F. Facchini, M. Gimbutas, J. F. Kozłowski i B. Vandermeersch), str. 19 – 51. Zagreb : 2004.

Obveze studenata: Pohađanje i aktivno sudjelovanje na nastavi, redovito čitanje literature, polaganje pismenog i usmenog ispita.

Način provjere znanja: pismeni i usmeni ispit

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe: anketa